

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztv ni politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo.

Naprej placilo: 1/2 leta 24.,
1/4 12., meszecsno 4.. V zvu-
sztv 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vasár-
nap. Előfizetési ára: 1/2 évre
24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinar évente.

Reditelsztvo i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA
Rokpíszí sze eszi posilajo i sze
ne vrnejo. — Kéziratok ideküld-
dendők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 150., réden veliki 1—.,
máli oglasz 070 Din. i dávek.
Pri vecskrát popúszt.

Hirdetési árak négyzett cm-
ként: Nyitlér és hasonlók
150, rendes hirdetés 1—.,
Apróhirdetés 070 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm.

Az igazság nevében

mégis akadt ember, ki végre elszánta magát, hogy azt a sok panaszt, elégedetlenséget szülő és a saját fekete lelkét a „nacionalista“ jelíggel takaró elemektől származó terrort, atrocitást egy írásos szigorú rendelettel elnémitsa, lehetlenné tegye. Akadt ember, s ennek az embernek szerbnek, a mai radikális-kormány miniszterének kellett lennie, kinek emberi érzéke, józangondolkodása evvel a tettevel méginkább megbélyegezte a volt Pribicevics policáj kormány demokratikus csufnevét és működését, kinek segítségével erősödtek meg a „nacionalisták“ mai működésükig, mint a demokraták gárdistái, a szlovén nép szégyenére.

A belügyminiszter rendeletet adott ki, nacionalisták ellen, a nemzeti kisebbségek védelmére. A vad erőszaknak többé nem lehet talaja, melyet a „nemzeti eszme föl-
ébredése“ címen törvénytelenül cselekszik. Az így működő elemek ki nem nyomozása miatt az illető tisztviselő is el lesz bocsátva. Ez helyes, ennek így kell lenni, ez így rendben van. Egy azonban még kellene a rendeletben. Még azt kellene beleékelni, hogy az a tisztviselő is elveszíti állását, akiről meg lesz állapítva, hogy az ily durva erőszaknak a részese volt. Mert hiába fenyítik meg csak a nyomozható-

ságokat ha a tettes nem retteg hivatalvesztés, csak a törvény paragrafusai előtt, melynek mindig van kibuvó paragrafusa. Így csak több munkát ad a hatóságnak továbbra is.

Mi itt Muravidéken eddig csak gondoltuk, hogy valami elválaszt a többi szlovéntól, de ezután melyeket a szlovén nacionalistáktól mint sztároszloveneceknek el kell tünnünk, tényleg nemzeti kisebbségnek érezzük magunkat, mert a sok durva támadás erre kényszerít bennünket, ezt igazolja. Tehát igaza van a belügyminiszternek mikor a rendeletében azt mondja: „... az ilyen eljárás nem alkalmas módszer a nemzeti öntudat telébbresztésére.“ Járjanak el az emberekkel szemben úgy, mint azt az emberiség törvénye megkívánja, nem pedig durva erőszakkal, mely csak szítja a felebarát elleni ellenszenvet. „Az ország alkotmánya és törvénye, továbbá nemzetközi szerződések teljes és egyenrangú szabadságot biztosítanak minden kisebbséghez tartozó állampolgárnak“ — mondja a rendelet, — tehát mi is megkívánjuk s legyen békesség. Megkívánjuk azonban azt is, hogy az az üdvös rendelkezés ne csak papíron legyen meg, de legyen teljes éréllyel foganosítva is, hogy így a hatóságok is megmarad-hassanak tekintélyük mellett, melyet a „nacionalisták“ eddig mintegy a maguk

javára aláasták. A hatóság tekintélyének biztosítása révén pedig folyék a csendes munka úgy, mint folyt eddig a közigazgatási hatóság fejének dicséretére.

Vu iméni pravice

sze je dönok najsao cslovek, kí sze je koncí odlouco, ka vsza tiszta nezadovolnoszti pritozsbe rojécsa i od szvoje zamázane düse sz „nacionalnim“ mottojom pokrívajoucsi elementov z-hájajoucsi terror i atrocitáse z edinov napíszanov odrédbov zuicso, vtiho. Najsao sze je cslovek i je té cslovek szrbijánc, denésnye radikalszke vláde miniszter mogao bidti, koga cslovecsansztvo, trezjnamíszel je sz nyega tem csinejnyom escse bole zapecsatilo bívsi Pribicevicsove policáj—vláde „democraticno“ couno i deloványe, z koga pomocsjouv szo prisli do tákse moucsi tak zváni „nacionalisti“, popravici pa demokratszki gárdiszti, na szramoto szlovenszkoga národa.

Miniszter za notránye poszle je narédbo dao prouti hüdobam nacionalisztov, na zagovor národni ménsin. To divje prisilisztvó vecs nemre neti vlage stero je teklo pod iménom „ozsivlejnje národne vejszti.“ Tákse csinécsi elementov nezaszledoványe, je odpúszt oblásztznoga orgána,

PODLISZTEK.

Palko de sze zseno.

Palko, koga szo vu véski za razbijásztoga násanya volo Pesznyákov ali Kúsznyákov Pali aváli, stero je bár vsze edno, ár tou zse prílicsna rejcs tüdi právi, ka je pesz, ali kúszna edne vrejdoszti, je gori djao vu szebi, ka de sze zseno. Tém bole je namejno tou doprineszti, ár je zse edno leto preteklo, ka sze je nabougso pout pomno, i posteno znásao, naj neprávjio tou odnye-
ga, ka je zsnym zsvíveti nemogoucsé, ali ka zszna nede szlanine.

K-coj sze je tak narihtao, kak sze tou ednómi mladozsenci síka, lepou sze je obrío, v-csízti vant oblejkoa i napout sze vzéo. Kak je do sztánga Brnyáka krcsojne prisao, doj szi je szeo na amen mejé. Rázlocsne miszli szo sze nyemi vréde v-glávi. Ka de? Jeli bi sou, ali nebi sou? Jeli sze nyemi nebi bilou bougse nazáj povrnouti?

Csi bi glih steo, zse nemre vcsiníti. Cejla pesz zná, ka v-Nevémbsovce ide Bejloj Juliski augledi. Vidli szo ga, v-szvétesnyem gvantí vdil-
ta idti po véski. V-gombno lüknyo potégnyenim vilnim roubcom, stero ga odmeníti csé z-ednim rigim. Zdaj zse vgányajo domá, jeli de z-szre-
hov hodo, ali pa nej?

Zsmetne miszli nyemi obtezsíjo glavou i no-
Kapa csi ga pá spot doszégne? Ár sze je zse
red trej lejtaj tüdi vrtio okouli Juliske, ali nyé
émocsna mati nyemi je ednáko naznanila, : ka
bíri etaksemi lajkosi nedá.

Isztina, ka sze je odtisztoza hípa mao z-
bounsao, trejzen, pascslívi grátáo i csi sze je glih
gdate namerilo, ka je vise mere v-dobro volo
zavdaro, vszígár ga je nika, liki edni mocsni cü-
gli nazáj vleklo i tej cügli szo nyegovo szrdcé
bíli. Velkázádeva sze je prítiszkala pred nyegovo
nakanejnje nadale v-tom, ka je Juliska od premi-
nouce jészeni mao, da nyej je szesztra Naca mrla,
pá bogatejsa grátala, l prouti nyegovomi szir-
masviti sze je prestimávála... Csi bi kamcsi bár
nebi szliuzbenik bio, te bi ga znábidti vzéla, —
ali etak — zdaj... Ejh, dönok de sze nyemi ven-
dar nájbougse nazáj domou obrnouti!

Ósztro zeléna tráva, erdécsi kökörcsin, steri
je zsalosztno doj poviszno glavou szvojo, sousnyajou-
couse igrice, stere je veter szemtá gibao i oblák
csarno tejnyo na nyé vrgao, szo ga vszi ráтали,
naj sze nazáj obrné...

Li szamo eden máli detelecsni püsljcs, stero-
ga je pri nogáj zagledno, kak sze je szunce od
obláka vöpokázalo, sze je szmehao z-tej hüdi ta-
nácsov. Szunca tráki szo szprevejdnó szkákali po
toj detelci, od betva dobetva, steri lisztje sze je
szmejécs v-tegüvalo od toploucse i zláti líscs za-
doubile, ali zgübila je dzüüdz'ne kaple, stere je
rosza nyim darüvála.

Kak Pali gléda tou detelecsno bétovje, neve-
doucs edno stiri liszte majoucse betvo vára: hitro
sze doj prigne... szrecca de... szrecca... právi
i doj je vtrgne.

Úprav je edno betvo i stiri lisztéke má. Pa
escse. kak szo lejpi, zsamatni, vöosznovleno glih-
ni vszi stírje, ni eden nej ménsi od ovoga, ali
pokvarjeni, vszi lejpi ósztro zeléni, ponyih bodou-
cse mále piknye szo liki zvezjd küsi nanyih....

Szkrbno je notridjao vu wáli bankas med
szrebrne forintose tou szrecco i kak sze je znouva
gori zgledno, zse je v-cejloj szvojoj lepouti szíjalo
szunce i cejli doul Krke sze je szmejécs bleszcio.
Dalecs sze vídi Nevémbsovszki z-plehom pokriti
szvekle sze bliscsécsi törem, steri tak da bi nyemi
ponüjao lejpe zsúte zláte níti, stere vküp prikap-
csíjo i zvezsejo nyegovo i Juliskino vész...

Zdaj zse bogme nede sou nazáj, da zse szre-
cso v-bankasi má! Szfücskávajoucš nadáljáva tak
pout i pri Bábjoj ostariji sze szrecca z-Nevémb-
sovszki foringási, steri prouti nyemi potüjéjo.

— Kama, Palko kama? — obercséga —
Vszerad znajoucsi Miska.

— V-Nevémbsovce. — Odgovori Palko.

— Vidim! — Szamo sze pascsi, domá szo
— právi i sztáne z-kouli. — Ti Palko nika mi
je v-pamet prislo. More bidti szi zse csüo, ka szem
jasz za hajdúka posztávleni, ka k-Sziszvétcom mo-
rem notri sztoupiti. Záto, csi bi sze tvoj sors tüdi
tak preobrnó, kak namenyávás — lehko bi z-áren-
de vzéo mojo málo vrejdoszti.

— Bogme bi dobro bilou Miska bá... sza-
mo, ka k-tomi pejzeze trbej — odgovori hitro
Palko.

— Hm placüvao bos z-haszkov. Szpoznao
szem te, ka szi na nyé volón cslovek. Probao szi
zse hüdo i dobro i nej szi sze nazáj v to hüdo
pogrouzo. Ráj tebi dam, kak drügomi. V-nedelo
prejk prídi i napraviva szi kontraktus.

(Nadaljávanye pride)

ki je zasledoványe vodo. Tou je dobro, tou tak more bidti, tak je vrédi. Ali edno bi escse vszebuvati mogla tá narédba. Escse bi notri mogo sztisznoli, ka sze odpüszi z-szlüzsbe vszáki szlüzsbeník, kí tálnik boude táksega neprijétni i szirouvoga dela. Ár je zoubstzon pretejnye zasledoválnim orgánom, csi sze csiníteli nesztrásijo od zgübe szlüzsb, nego szamo od zákona, steri pa vszigidár má tüdi olajsilni paragraf, i tak nadale májo volou do táksega dela i zaposzlávati oblászti.

Mi tü v Prekinurji szmo szi szamo miszlili doszejmao, ka sze v-niksem táli loucsimo od osztali szlovanov, ali potom gnúsznom zametávanyi, stero pretrpeti moremo kak sztároszloveneci od sztráni szlovenszki „nacionalisztov“ dá trditi, da szmo i mí národna majnsina i potem tüdi i mí moremo hvalezni bidti toj miniszterszkój narédbi. Tüdi pravico má g. miniszter té, gda v szvojoj narédbi právi: „... tákse delo je nej pripravno za obüdjený národne zaveszti,“ nego naj vszáki posztoupa z-národnom cslovecsanszko i tak. kak zselej tou zákonszka pouť, nej necslovecsanszka szirouvost, stera obüdjava szovrázstvo med lüdmí. „Drzsáve usztáva i zákón, nadale mednárodne pogodbe cejlo i ednáko szlobodsesino zagvüsaýo k-vszákoj majnsini prípádajoucsemi drzsavláni.“ — právi nadale narédba, — zatou jo tüdi i mí zselejmo i naj boude mir. Tüdi pa zselejmo, naj tá narédba neosztáne szamo na papéri, nego naj boude zvršena sz cejlov mocsjouv, da tak tüdi oblásztveni prestizs príde nazáj k-szvojoj potrejbi, stero szo „nacionalisztí“ doszejmao kakedno za szvoj haszek podkopali, gda szo kak separatna oblászt delali. Po táksem zagvüsanýi oblásztne moucsi i ogléda pa naj tescé mirno delo, kak došzejmao eden cajt, nej na málo hválo delovanya vezdásnyega vodítela nase politicsne oblászti.

Tizmillió aranykoronát kap Jugoszlávia Budapesten.

A pénzügyminisztérium két magasrangú tisztviselőjéből és a Nemzeti Banka egyik vezető-állásban levő hivatalnokából álló bizottság indul a legközelebbi napokban Budapestre, hogy átvegye azt az arany mennyiséget, a melyet a békeszerződés a régi Osztrák-Magyar Bank aranyfedezetéből Jugoszláviának ítél. Összesen tizmillió aranykoronáról van szó és az átvétel még ezen a héten megtörténik.

Ezzel a hírrel kapcsolatban a budapesti Jegyintézet a következő felvilágosítást adta ki:

— A megbízottak megérkezésének nincsen semmi olyan jelentősége, ami meglepetést tartalmazna. Az Osztrák-Magyar Bank megmaradt aranykészletének sorsáról már régen döntöttek és pedig úgy, hogy annak egyrészt az utódállamok kapják. Ezt az aranykészletet az Osztrák-Magyar Bank egykori két főintézeténél őrzik Bécsben és Budapesten és a kiutalásokat mindig a Bécsben székelő likvidációs bizottság eszközli. Ez a bizottság utalványoz időről-időre az utódállamoknak, és pedig úgy a budapesti, mint a bécsi készletből, a szerint, hogy az illető utódállam melyik fővárosához esik közelebb. Ilyen utalványozás már többször történt és ha hozzánk érkezik az utalvány, akkor a megfelelő arany mennyiséget mi szolgáltatjuk ki. Ebben az esetben is így fog történni, amennyiben az említett jugoszláviai megbízottak csakugyan megjönnek és amennyiben csakugyan megérkezik Bécsből a likvidáló bizottság utalványa.

Kártérítést kér a magyar kormány a bajai háromszög megszállásáért.

Két évvel ezelőtt Baja és a bajai háromszögnek a SHS. csapatok által történt kiürítése után a magyar kormány kérésére egy nemzetközi bizottság utazott Bajára, hogy felülbecsüljék azokat a károkat, amelyeket a magyar kormány jelentése szerint a szerb királyság csapatai és funkcionáriusai a megszállt területeken okoztak. A bizottságban egy jugoszláv, egy cseh és egy lengyel delegátus is részt vett. Magyar részről, — mint ez most nyilvánosságra került, — a megszállás okozta teljes károkat huszonhatmilliókétszázötvenhat milliárd mai magyar koronára teszik. 1921. augusztusi érték szerint. Ebből a magyar számítás szerint 1 milliárd 405.377.000 magyar korona esik a SHS. királyságtól követelt kártérítésre. Ez az összeg mai magyar koronában több mint 500 milliárd, vagyis — ha egy kis kamatot is számítunk hozzá — kétezermillió dinár.

Nem valószínű, hogy Magyarország ezt a kis kártérítést hamarosan megkapja, annál kevésbé, mert nem is akarja készpénzben felvenni ezt a kis sumát, hanem csupán a jóvátételi összegben akarja elszámolni.

G. Lendavszko imánya intenzívno vönücanye

G. Weiss opotekara izjava o prisesztnom goszpodarányí.

V predzadnyoj numeri nasega líszta szmo nakrátko zsé omejnoli, ka je gr. Batthyány Bélo lász, Gornje Lendavszki imánye g. Weiss C. Gusztáv G. Lendavszko opotekar z-árende vzeo. Ka sze ticse nadaljnoga námena o árendi, ár je za Prejkmurje edno vázsno nakanejnye, kak z obcsno goszpodárszkoga tak z szocialnoga sztálisa gledoucs, szmo sze obrnoli na g. opotekara Weissa i szmo ji proszili pozitivne informacije, stero v szledécsem priobcsimo.

— Csi taká bi Beogradszka vláda g. Weissa sz g. grofom zvezano pogodbo nameszti nihála, tou je potrdila i nyemi imánye, tou je zemliscse v celouti prepüsztíla, bi g. Weiss povolen büo szposztaviti: edno kemicsno-oljnato, lejsz prede-lávno i edno szádakonzervno fabriko. V kemicsno-oljnatoj fabriki bi nájprvlé terpentinszki oli dao delati, za stero je plám zsé popolnoma gotov. Tou podjéttja (üzem) bi tüdi zsé záto doszta vrejdnosztí melo za naso krajino, ár zatou potrejbnó szürovi matriál bi sze v prvoj vrszti z Prejkmurszki logouv preszkrbo. V Prejkmurji je doszta zatou potrejbnoga borovoga leszá, steri je doszehmao za-táksi poszel escse nej büo vöponücani.

— Zavesenimi delovoditelami namenyáva nase lüdsztvo v szürovoga matriála pobéranýe vpelati, sz-sterim bi nase lüdsztvo k ednoj nouvoj dohoudka — vretini prislo. Za tou delo bi sze te menyé delazmocsne mocsí, kak sztarcí i deca tüdi lehko gorponücale tak, ka bi szi vértovje, ti grüntdalajoucsi escse izdak szvoje delo tá lehk oprávlali, dokecs bi ti szlabejsi z matriála nabéranýom szlüzsilí, vértá pa k ednómi, doszehmao zgüblenómi dohoudki pripomogli.

— Tá trdítev, ka bi za, k-terpentíni potrejbné szmolepobéranýa volo ranjeni bour skodo trpo na szvojem zrászti, je neopravicsena. Znan-sztvena preiszkáva je dokázala, — stero szo dúgi cajt ti modri delali, — ka je na drejva kakovost nejskodlivo, tüdi nej na trász, csi sze tou v rédni turnusaj i na za tou pripravnom

lejszi dela. Csi do pa vértovje ednoukj vidli, kakse dohoudke prineszé tou, do escse tisztí zacséli zaszejúvati drevje, kí májo zemlou za drügi pouv nepripravno, i tak kmet za szébe dohoudek, za krajino pa kulturo sztvoři.

— Odglédajoucs ergo od tisztoga, kakso vrednoszt má naprejposztávlanýe táksega blága, stero szmo doszehmao z drügi drzsáv bíli prisziljeni notriszprávlati, je nakanejnye g. Weissa tüdi drüge olja producerati, stero polejtaj nouvi i nouvi dohoudkov — vretino odpré za prebi-válsztvo nase krajine. Medté szlisi v prvoj vrszti Borsmentha (Mentha piperita) oli. Po vecsletni szküsnyaj sze je zagvüsaó, ka klima nase krajine je prevecs príjétna za pouvanýe angliske menthe, ár je tüdi za szvoje opoteke potreboucsó zadosztno i v dobroj vrszti pripouvaó.

Velke vrejdnosztí je tüdi poszebno za G. Lendavo g. Weissa tisztó nakanejnye, stero sze ticsejo tamosnyí sztánoványszki mizerij. Tak má miszel, da bi za obcsino prevecs potrejbnó drügo soulo, za zdravnika i drüge potrejbné privátna sztánovánýa, nadale za eventuelno v G. Lendavi sze szposztávlene okrajna oblásztna sztánovánýa preszkrbo, stero szo vsze v prvoj vrszti za G. Lendavszko okolico vázsna.

Tá szo ta vpoprecsne informacije, stero szo nam g. Weiss dáli. Kak sze z cejloga vídi, je vola do právoga i hasznovitoga dela isztinszka. I gda vídimo ka sze nájde eden cslovek, kí szi je oszvojo cíl za dobrobit národa nase krajine, miszlímo, da de i vláda na tom, ka odobri tisztó pogodbo stero je g. Weiss v nájbougsem námeni zvezao, i do ga tüdi oblászti podpérale té, gda naso indusztrijszko zaosztányenoszt tam i te scsé naprejpomocsti, gda za to vöponücanýe proseno imánye sze na drzsávni, tou je na nas racsun szamo z deficitom szkleple. Tém bole pa, csi escse preszoudimo tou, ka — kak szmo zvedli — tüdi vpelati scsé pouvanýe plemenjászte zsvíne. Zatou bi oblásztam príporoucsali, pomoucs g. Weissi, szouszednye vesznice pa dabi protivnoszti nej delale prouti tisztómi, kí tou ocsiveszno nam vszem, v prvoj vrszti pa okoulici G. Lendave je szamoj v dobrobit.

Étlap a milliók országából

Németországban, a milliárdok országában már millió márka a pénzegység. Milliókban számolnak az emberek, milliókat adnak a villamosjegyért és mindenütt az a fölírás olvasható: az árak milliókban értendők. Az éttermekben is sulyos milliókba kerül egyszerű ebéd, sőt milliókat kell letenni a sőtartó alá is borralalónak. Az egyik berlini étterem étlapja, a mai németországi pénzügyviszonyoknak megfelelően, a következő hatalmas számokat tárja az étkezni akaró vendég elé:

Étlap

Rendelet értelmében egy vendégnek csak egy adag husétellel szolgálhatunk. (Az ételek árai milliókban értendők.) — Kerjük a vendégeket, hogy az ételekhez bort is rendeljenek. — A számlákhoz tíz százalékot hozzászámítunk a kiszolgáló személyzet számára.

Leves 7 (millió) — egy adag hal 55. Adag sült burgonyával 128 — egy kovászos ugorka 4, egy fejes saláta 4, vegyes saláta 5, ugorka vagy paradicsom saláta 7. Adag tészta 28, adag sajt 9. Egy őszibarack 8, fekete kávé cukorral 9, természetesen millió.

Az ebédhez az étlap szerint bor is kötelező, ami újabb 36 milliót jelent. Egy ebéd tehát 368 millió márkába kerül a borralaló nélkül. Háromszázhatvannyolc millió. Nem is olyan sok, alig kétszáz dinár.

GLASZI. — HIREK.

— **Znova lübezni idil.** Té dni je zsnadarmjerija bvescsena bila, ka je sz Küzma Ferenc Vučemilanszkoga vértá 17 lejtnov hcserjouv Kocet mládi groszki logár v Mačkouvci odszkocso. sandárje szo sli tá i szo to lubico rejszan prijem najslj, stero szo ocsi escse tiszti dén nazáj rekádali. Koceta szo nej aretirali, ár sze je szpracsao (?) sz lübece pizmom.

— **Postni glászi.** — Postno tarifo za pakete de 15. oktobrom podignyena i tou: do 3 kg. de debelo plácsati 8 Dinárov, do 5 kg. 15, do 10 kg. 25, do 15 kg. 40; do 25 kg.-ov 50 Dinárov. — 1. oktobrom je postno vozsnyo z M. Sobote v D. Lendavo száma drzs. posta prevzela za stero dobila dvá nouviva autobusza. Obednim je prenela oszebni obracsáj steri do D. Lendave 51 D. stáne i je tak 9 Din. cenejsi.

— **Ponocni gouszti.** T. m. 9. v nocsi szo stirje radniki z M. Sobote pri Durics Iván groszknoga logára hizsi v Rankovci sztanoli i szo zacséli okni ropászati tak, ka szo nyemi okna zlomili. Durics sze zbüdi i od presztrásenoszti razseméreni bizsi vö zgrabivsi eden bot i zacsno pá on omíti, ali zdaj zse po tej goszpoudov glaváj. Med nyimi je Sz. dávcsnoga urádnika preci nalománo, ak da sze je mogao podati v spitao. Zsandárje to delo priglászili.

— **Nouve 100 dinárszke banke** sze delajo v francuszke banke stampariji, Doszedásnye szrbszke kronszke v obracsáj bodoucse 100 dinárszke banke more Národna banka po nouvom bancsnom zkonni z obracsája vzéti i nameszto tej pridejo té novi.

— **Jugoszlávia — Ausztria** de v szrdini oktobra Maribori konferenco mejla za volo pogovora za szzobni obracsáj med dvema drzsávoma.

— **Szvinszka cejna v Bécsi** je bila t. m. 9.-toga na debete szvinyé za kg. zsvi 24.000—27.500 aK. Za mesznate pa za kg. 24.000—28.000 aK. Za eden dinár sze je té doubilo 825—829 aK. Tak je kosalo v Bécsi 30—34 1/2 Dinárov na zsvio vágo.

— **Márka kak nájbozsnejsi pejnez.** Preminoucsi jeden je nemska márka pod bolsevískoga rubela prejdnoszt szpádnola i je tak dnesz márka szvetá najszlabejsi pejnez.

— **Szenye v M. Soboti** de 15.-toga oktobra v pondelek, stero je doszejmao vszigidár mocsno bilou.

— **Poszlancov plácsó.** szo od 180 Dinárov dnévno, na 300 Dinárov podignoli. Szrbszke kmetske partáje poszlanci szo zatoga volo povrgli gyülejsz zse pretercsenoga kmeta pá zaouvimi brememni cersiti — szo prouti.

— **Krsztsenyé presztolonaszlednika** szo z ednim dnévom dale porinoli i tak de 21.-toga t. m. obzrásno. Tou pa záto ár — na podlagi usztáve — sze more parlamentno zaszédanye 20.-toga okt. zacsnoti, i tak bi poszlanci i minisztri nebi mogli zavzoucsi bidti pri krszta ceremonijaj. Pál hercega zaroka tüdi té dén boude.

— **Grozna neszreca v Bolgáriji.** Szoldácje v Djemalj vársi szo sze vcsili granáte lücsati, nej so pa bili dobro zavarvani prouti granátáv gázi, sz szo prisli iz eksplozije granátov. Pri tom je oszlepilo 20 szoldákov, dosztin je pa ocsi pokváriło.

— **Póstai hirek.** A póstai csomagok tarifáját a következőkép emelték fel okt. 15-étől kezdődőleg: 5 kg.-ig 8 Din, 5 kg.-ig 16 Din, 10 kg.-ig 25 Din, 15 kg.-ig 40 Din, 25 kg.-ig 50 Din. a viteldij. — Póstautó forgalmat vezettek be okt. 1-től kezdődőleg, mely ugy a pósta mint a személyforgalmat fogja lebonyolítani M. Sobota és D. Lendava között. Az eddigi autóbussz forgalmat ezután ez fogja helyettesíteni, amely jóval olcsóbb is.

— **Miniszteriumok redukcióját** 19-ről 14-re határozta el a kormány, amely határozat szerint éppen a két főlősleges miniszteri tárcát, — a szociálpolitikai és agrárreform, szüntetnék meg.

— **Képviselők napidiját** a parlament egyik ülésén 180 Dinárról 300 Dinárra emelték fel. Mielőtt ezt eldöntötték, a szerb földművespárt tagjai tüntetőleg kivonultak a parlamentből, így adva nem tet-szésüknek tanujelét, mely törvény az amugy is tulterhelt kisgazdát még jobban sulytja.

— **Márka a legrosszabb pénz.** Németország pénze, a márka, a napokban alábbszálott a bolseviki rubel értékénél s így ma a világ legkeve-sebbet érő pénze.

— **Ismét leányszöktetés.** Ma-holnap Muravidék a szerelmi idilek hazája lesz. Rövid időn belül már vagy ötödik eset adja magát elő, hogy leányt szöktetnek (ha nem a leányok szöknék a férfiakhoz?) A napokban is a csendőrség feljelentést kapott, hogy Küzma Ferenc Vučja Gomila-i gazdálkodó 17 éves leányát Kocet Mačkouvci-i fiatal uradalmi erdőőr megszöktette (könnyü a békát vízbe ugratni!) A csendőrség kiment a helyszínére s a leányt visszavitte apjának, Kocetet azonban nem tartóztatta le, miután a leány egy levelével igazolta (?) magát.

— **Uj 100 dináros bankjegyek.** Francia bank nyomdájában nyomják az uj 100 dináros bankjegyeket. Az eddigi szerb és korona jelzéssel ellátott s forgalomban levő bankjegyeket az uj banktörvény alapján ki kell cserélni.

— **Jugoszláv-Osztrák konferenciát** fognak megtartani október közepén Mariborban, hogy rendezzék a két állam közti személy forgalmat.

— **A sertésárak Bécsben.** F. hó 9-ki vásáron kg-ként élősulyban ezek voltak: kövér sertés 24000—27500 oszt. K. husos 24—28000 o.K. Egy dinár akkor 825—829 o. K. volt, tehát így 1 kg. élősulyu sertés 30—34 és fél Din volt.

— **Ejjeli látogatók.** F. hó 9.-én éjjel Durics Iván uradalmi erdőőr Rankovci-i lakos házánál négy M. sobotai hivatalnok (!) megállt s annyira döngették háza ablakát, hogy üvegtábláit bevették. A szegény falusi ijejtében böszülten szalad ki s egy bottal végig döngette őket is; köztük egy Sz. adóhivatalnokot véresre verte, kit sulyos sérüléseivel a kórházban ápolják. Csendőrség jelentést tett.

— **Billiárdverseny M. Sobotában.** Legenstein Géza kávéházában a rendes évi billiárdverseny november hó 5-én veszi kezdetét. Mindazok kik a mérközésen részt akarnak venni, jelentsék be Legenstein urnak, legkésőbb november hó 1-ig.

— **A parlament első ülészaka** befejezést nyert. A hosszú nyári szimmet után uj szünet következett be, amely f. hó 20.-án kezdődik meg újból az uj ülészakkal.

— **A trónörökös keresztelőjét** egy nappal kitolták, tehát e hó 21.-én lesz megtartva azért, mert alkotmány szerint a parlamentnek okt. 20.-án a rendes ülésezést meg kel kezdnie s így a miniszterek és képviselők nem jelenhetnek meg az ünnepélyen. Ugyanaznap lesz Pál herceg kézfogója is.

— **A »Terézvásár« M. Sobotában,** mint rendezés, okt. 15-én azaz hétfőn lesz megtartva.

— **Radics-párti képviselők** az eddigi passivitást felhagyni készülnek. Így a politika mindjárt más helyzetbe lesz állítódva. — A hirhedt centralisták is sutba vetették a revizioellenességet s paktálni kezdtek a föderalistákkal, csak hogy megbuktathassák a mai kormányt, hogy ujra ők fogják kézbe a gyeplőt, de sehogyan sem tud sikerülni nekik.

Hirdetések

„Mörszka Krajina“-ban
sikerrel járnak.

V soboto zvečer svira ciganskagodba

KINO v Murški Soboti

V soboto 13. okt. ob 8 zvečer, v nedelj. 14. okt. popold. 3, zvečer 8 uri:

BAJAZZO

Drama u 5 činova po motivima leoncalvalove opere

U glav. ulozil: OLAF FÖNNS

Vstopnina:

Gornje lože 8—Dinár, spodnje lože 7—Din. in II. prostor 3—D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Bei der Samstag-Abendvorstellung Konzert der Zigeinerkapelle. (Baranja)

Na debelo!Na drouvno!**Naznányam**

postüvanomi obcsinszvtvi, ka szam oudrpo

trgovino z vinom

na debelo i drouvno i sze dobi vszake-

○ féle vino po nájfalejsj cejni. ○

VEREN STEVAN, MÁRKISAVCI.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árak.

Blágo — Áru.

100 kg.	Psenica—Buza	K	1300.—
» »	Zsito—Rozs	»	1100.—
» »	Ovesz—Zab	»	1100.—
» »	Kukorca—Tengeri	»	1100.—
» »	Proszou—Köles	»	1200.—
» »	Hajdijna—Hajdina	»	—
» »	Graoka—Bükköny	»	2000.—
» »	Otroubi (psen)—Korpa (buza)	»	900.—
» »	Szenou—Széna	»	400.—
» »	Graj—Bab	»	2400.—
» »	Krumpise—Burgonya	»	300.—
1 kg.	Lenovo sz.—Lenmag	»	22.—
» »	Detelcsno sz.—Löhermag	»	—

III. II. I.

» »	Bikovje	} szivo	} kövér	45.—	55.—	60.—
» »	Telice			—Üszö	45.—	55.—
» »	Krave	} debelo,	} élősuly,	28.—	40.—	50.—
» »	Teoci			—Tehén		65.—
» »	Szvinyé	—Borju		80.—	90.—	
» »	Mászt I-a	—Zsirl-ö.				216.—
» »	Zmoucsaj—Vaj					140.—
» »	Spej—Szalona					176.—
1	Belice—Tojás					7.—

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár . . . = Kj 339.—

100 Kor. Budapest = » 1·88

100 Kor. Becs . . = » —·49

1 lira . . . = » 15·68

Zürichben 100 Dinar = 6·55

Egy teljesen jókarban lévő gázfelszerelés és asztalok eladó. — Megtudható Prekmürszka Tiszkarban.

Gazdálkodás

A veszettség.

Irta: Nemes Miklós állatorvos, M. Sobotán.

A kutyáknak többféle rendeltetésük van: fényüzési, vadászási, halászási, őrzési, vontatási, keresési, szórakozási (cirkuszi kutyák). Mindehhez 1—2 eb elegendő. A mészáros ebek ma már teljesen feleslegesek. Ujabbi, valamire való, jó érzésű és tisztaságot kedvelő mészárosok oly tiszták, fehérek, mint a cukrászok. Az ilyen csiszoltabb izlésű emberek, sem maguk mellett, sem a vágóhídon, még kevésbé a mészárszékben, meg nem tűrik a bűzös, bolhás mészáros kutyákat; nékik az ilyen véreb ma már nem szükséges. — Manapság csak a harmadrangú mészárosok használják a kutyákat az állatok kinzására, lefogására. — Nagyobb városokban nemcsak a borjút, sertést, stb. apró állatot, hanem a 8—10 mázsás hizott ökröket is szekéren szállítják a vágóhídra. — Nem kell azoknak kutya. — Kényesebb vendéglőkbe, cukrászdákba, kereskedésekbe nem bocsátják be még a finnyás, parfümös öleket sem, — ha csak ölben nem tartatnak állandóan. —

A veszettséget a legborzasztóbb betegségekhez kell beosztani, amely az állatok között előfordul és persze az embert is megbetegíti és elpusztítja annak okozója. — Az »ebdüh« nevét azért kapta, mert az ebek között leggyakrabban jelentkezik. 100 veszett állat közül 80—90 kutya, 6—8 macska van. A többi fennmaradt szamot, ló, szarvasmarha, ember, róka, farkas, sertés, nyúl, majom képviseli. Nagy általánosságban lehet mondani, hogy a veszettség kizárólag veszett állatok marása következtében fellépő agybetegség, amely izgatottsággal, harapási vágygal, későbbben bémulások jelenségekkel járó öntudat zavarában nyilvánul.

Krisztus születése előtt 400 esztendővel már Aristoteles felismerte a veszettségnek ragadós természetét. E betegség keletkezésére nézve azt hitték, hogy az ivóvíz hiánya, forró étel, a nagy hőség, a nemi ingerület ki nem elégítése, erős kedély izgalma okozzák a betegséget. A veszett állatok nyálának fertőző voltát csak Krisztus születése után 1804-ben vették észre. Ez a felfedezés olyan riadalmat okozott az emberek között, hogy a szerelmesek csak egy papírlap közbehelyezésével mertek csókolózni. (Das war zum megveszni!) Ma tudjuk, hogy a betegség nem így terjed. (Talán azért hagyták el a papírlapot?) Azt is tudjuk, hogy a veszettség mindenütt előfordul a földön, e csillagon amilyen vagyunk. — Régebben a veszettség heves járványok alakjában dühöngött az egyes országokban ugyannyira, hogy az emberek, állatok százával elhaltak, de az orvosok és állatorvosok fáradtságos munkájukkal, melyet legtöbbször nem szívesen fogadott a tudatlan nép (még ma sem), mégis sikerült megfékezni a bajt. — A teljes kiirtás a jövő feladata.

A betegség okozója legnagyobb mennyiségben és legnagyobb koncentrációban (legtöbnyebben) a beteg állat (ember) agyában és nyálában, kisebb mennyiségben a könnymirigyben, a hasnyálmirigyben, a tőgyben, valamint a fertőzés (harapás) helyével összefüggő idegekben van. — A vérben és a husban izomban, soha nem volt kimutatható e ragály.

Ami e betegségokozó életerejét illeti fontos tudni, hogy a veszett kutya agya, ha az a kiszáradástól és a rothadástól meg lesz védve, szoba hőmérsékletnél, de erős hidegben is, hónapokon át veszélyes marad. A folyékony nyál 24 óra múlva még fertőz, de a beszáradás hamar előli a benne lévő veszettségokozót. A veszett nyúl gerincvelője szárítva, por alakban, 15 nap alatt hatástalanná lesz. — A magasabb melegséget nem bírja átélni ez a láthatatlan picike, kórságot okozó gomba. + 52—58° C melegség fél óra alatt előli. A nagy hideget igen egészségesen elviseli, mert a — 35° C hideget

alkalmazva, alig van reá hatással. Érdekes, hogy a rothadást sokáig kibírja, mert a 44 napig elásott veszett kutya agya, még fertőző! — Ezer-szeresen felhígított szublimát és az epe, pár perc alatt előli. — A gyomor nedve 20° C melegben, 4—5 óra alatt semmisíti meg, a megbetegítő hatását. A nyálnak fertőző ereje nem egyforma. Legfertőzőbb a veszettség kitörése utáni órától az állat haláláig. Azon túl ismét gyengül a nyál megbetegítő ereje. Kisebb mértékben a veszettség első tüneteinek fellépése előtt 2—8 nappal is ragályoz a nyál.

Nem minden harapás viszi bele a sebbe az idegekhez, a veszettséggel telt nyálat és ezért a veszett állatok marása után a megmaradt felénél lehet csak a betegség kitörését tapasztalni. Sok sebből a kifolyó vér mossa ki a ragályt. Egyeseknél a nagy szörzet, a ruha törli le harapás közben a fogról a veszélyes nyálat.

A veszettséget kivétel nélkül mindenik állat megkaphatja. Legkevésbé fogékony a baromfi. Közben megemlítem, hogy ha »állatot« jrok, akkor az »embert« is, — egészen természetesen, — beleértsek. Hiszen az is az állatvilágba tartozó alak; senki ne botránkozzék meg azon! Mégis, — a gyengébbek kedvéért, — senki ne mondja a másiknak, — még tréfából sem, — hogy: »Te állat,« mert ezt az emberiség oda magyarázza, hogy az »sértő kifejezés.« Az emberi állatok törvényt is csináltak maguknak, amely szerint megbüntetik azt, aki ezt a szent igazságot valakinek megmeri mondani. Ez éppen olyan emberi gyengeség, mint a keresztényeknél, ha azt mondják: »Te keresztény.« — Hátha keresztény, vagy zsidó, vagy mohamedán, akkor valóban keresztény zsidó vagy mohamedán! Mi van ezen bosszankodni való?

(Folyt. köv.)

Naznányam

vzem mojim p. znancom i prijatelom, da szam v lásztnoj hizsi v Soteska vilici oudpro trgovino sz mesanim blágom,

melov, krátkim i kolonialnim blágom za stero sze priporoucsam sz-szolidnimi cejnami i sz natancsnov dvorbov.

Üzleti értesítés!

Igen tisztelt ismerőseimet és jóakaróimat értesítem, hogy saját házamban Soteska (Szük) uccában

vegyes kereskedést nyitottam,

liszt-, rövid- és gyarmat áruval, melyért szíves pártfogásukat kérem, a szolid és pontos kiszolgálásról eleve biztosítom.

Murska Sobota, 1923. X. 14.

Matjias Debelák

trgovec — kereskedő.

Hazeladás. A majdnem új Breiner-féle ház Hodoson, a benne lévő jó forgalmu üzlettel más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

K odaji po niszikoj cejni eden dober klavir.

Vecs: — Bővebbet: ČEH és GÁSPÁR nagytrafikban — vel. trafika Murska Sobota.

Oddá sze na Hodosi szkoro nouva hisa z dobroidoucsov trgovinov zavolo drügoga poszla. Vecs pri lásztniki: Breiner Samu Hodos.

Eladó olcsón egy jókarban levő zongora.

AMERICAN LINE

Ustanovljena 1871.

Redna potniška plovba.

HAMBURG — NEW YORK
z parobrodi na dva in tri vijake

„Manchuria“ 13639 t. „Mongolia“ 13639 t.
„Finland“ 12222 t. „Kronland“ 12222 t.
„Minnekahda“ 17221 t.

Izvanredno urejene in tretji razred.
Izvrstna hrana.

Pojasnila dajajo brezplačno zastopstva
AMERICAN LINE

Beograd, Karadjordjeva ulica br. 91.
Zagreb, Trg I. br. 16.
Ljubljana, Parizij trg 2.
Gruž, Obala.
Bitolj, Bankarska ulica br 12

Novoszt! Naznányam Ujdonság!

postüvanomi obszinsztvi, ka szam oudpro razodajálnico za vszákovrsztno marmorno grobovno kaménye (krizse) prejk kath. cérkvi v Zelkovom hrámi v Murska Soboti

JOSEF MOČNIK
KÖFARAGÓMESTER
MURSKA SOBOTA

Értesítem a n. érdemü közönséget, hogy Murska Sobotában a Zelko-féle házban (kath. templom átellenében) SÍRKŐ raktárt létesítettem, ahol is legolcsóbb napiáron minden minőségü és kivitelü sírkövek állandóan kaphatók.

Hirdessen a

Mörszka Krajiná-ban

mert hirdetései eredménnyel járnak

LEJSZ ZA CIMPER I DRVA
sze lehko naroucsi pri
FUJSZ JANEC OTTOVCI
Po niszikoj cejni!

HRANILNICA v MURSKI SOBOTI

Prej — Ezelőtt

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR
(SZTÁRAGASZA)

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v Murski Soboti

Z VRSAVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMABA VÁGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZÉZI ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD-AL

Podgovornik, lásztnik i vödávník Kühar Stevan Márkisevci.